

In memoriam. Kardynał Angelo Amato SDB

written by Redaktor strony | 5 lutego, 2025

Kościół Powszechny i Rodzina Salezjańska pożegnali po raz ostatni, 31 grudnia 2024, kardynała Angelo Amato, S.D.B., emerytowanego prefekta Kongregacji ds. Przyczyn Kanonizacji. Urodził się w Molfetta (w prowincji Bari, Włochy) 8 czerwca 1938 roku, długo służył Stolicy Apostolskiej i był punktem odniesienia w teologii, poszukiwaniach naukowych oraz promowaniu świętości w Kościele. Pogrzeb, któremu przewodniczył 2 stycznia 2025 roku kardynał Giovanni Battista Re, dziekan Kolegium Kardynalskiego, odbył się przy Ołtarzu Katedry w Bazylice św. Piotra. Na zakończenie, Papież Franciszek przewodniczył obrzędowi „Ostatniego Pożegnania”, składając hołd temu wybitnemu synowi św. Jana Bosko. Prezentujemy jego biografię, która przedstawia jego życie, najważniejsze etapy formacji, doświadczenia akademickie i duszpasterskie, aż do jego misji jako prefekta Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych.

Pochodzenie i wybór salezjanów

Angelo Amato urodził się w Molfetta 8 czerwca 1938 roku, jako pierwszy z czwórki dzieci w rodzinie budowniczych statków. Wychowany w środowisku sprzyjającym duchowi zaangażowania i odpowiedzialności, rozpoczął naukę w szkołach podstawowych prowadzonych przez siostry franciszkanki z Alkantary i siostry salezjanki Najświętszych Serc w Molfetta. Następnie kontynuował naukę w szkole średniej, dostrzegając możliwą przyszłość w karierze morskiej, zapisał się do Instytutu Morskiego w Bari, do sekcji kapitanów długodystansowych. To właśnie podczas trzeciego roku studiów, w październiku 1953 roku, podjął decyzję o obraniu drogi kapłańskiej: opuścił Instytut Morski i wstąpił do nowicjatu salezjańskiego w Torre Annunziata. Jego powołanie religijne zatem od samego początku wpisało się w Rodzinę Salezjańską. Po okresie próbnym odbył nowicjat w Portici Bellavista w latach 1955-1956. 16 sierpnia 1956 roku, w dniu, który tradycja salezjańska przeznaczona na pierwszą profesję nowicjuszy, złożył śluby zakonne, stając się salezjaninem św. Jana Bosko. Od tego momentu jego życie miało być głęboko związane z charyzmatem salezjańskim, ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży i edukacji. Po zakończeniu nowicjatu, Angelo Amato uczęszczał do studium filozoficznego w San Gregorio w Katanii, gdzie ukończył liceum (w 1959 roku), a następnie licencjat z filozofii w ówczesnym Papieskim

Ateneum Salezjańskim w Rzymie (dziś Papieska Uniwersytet Salezjański). W 1962 roku złożył profesję wieczystą, ostatecznie umacniając swoją przynależność do Zgromadzenia Salezjańskiego. W tych samych latach odbył asystencję w salezjańskim kolegium w Cisternino (Brindisi), ucząc języka włoskiego w szkole średniej: doświadczenie, które od samego początku postawiło go w kontakcie z apostołatem młodzieżowym i nauczaniem, dwoma wymiarami, które naznaczą całą jego misję.

Święcenia kapłańskie i studia teologiczne

Kolejnym etapem drogi Angelo Amato były studia teologiczne na Wydziale Teologicznym Papieskiego Uniwersytetu Salezjańskiego w Rzymie, gdzie uzyskał licencjat z teologii. Święcenia kapłańskie przyjął 22 grudnia 1967 roku, postanawiając dalej się specjalizować i zapisując się na Papieski Uniwersytet Gregoriański. W 1974 roku uzyskał tam doktorat z teologii, wchodząc tym samym do grona wykładowców uniwersyteckich. Tematyka teologiczna głęboko go fascynowała, co znalazło odzwierciedlenie w dużej liczbie publikacji i esejów, których był autorem w trakcie swojej kariery akademickiej.

Doświadczenie w Grecji i badania nad światem prawosławnym

Decydującą fazą w formacji księdza Angelo Amato było jego pobyt w Grecji, począwszy od 1977 roku, zainicjowany przez ówczesne Sekretariat ds. Jedności Chrześcijan (dziś Dykasteria ds. Popierania Jedności Chrześcijan). Początkowo spędził cztery miesiące w domu jezuitów w Atenach, gdzie poświęcił się nauce współczesnego greckiego, zarówno pisanego, jak i mówionego, w celu zapisania się na Uniwersytet w Salonikach. Po przyjęciu na kursy uzyskał stypendium od Patriarchatu Konstantynopolitańskiego, dzięki któremu mógł przebywać w Moni Vlatadon (Klasztor Vlatadon), siedzibie instytutu studiów patrystycznych (Idrimaton Paterikon Meleton) oraz bogatej biblioteki specjalizującej się w teologii prawosławnej, wzbogaconej mikrofilmami rękopisów z Góry Athos. Na Uniwersytecie w Salonikach uczęszczał na kursy historii dogmatów u profesora Jannisa Kaloghirou oraz dogmatyki systematycznej u Jannisa Romanidisa. Równocześnie prowadził ważne badania nad sakramentem pokuty w teologii grecko-prawosławnej od XVI do XX wieku: badania, wspierane przez znanego patrologa greckiego Konstantinosa Christou, zostały opublikowane w 1982 roku w serii „Análekta Vlatádon”. Ten okres ekumenicznej wymiany i dogłębnej znajomości wschodniego świata chrześcijańskiego znacznie wzbogacił formację księdza Amato, czyniąc go ekspertem w teologii prawosławnej i dynamice dialogu

między Wschodem a Zachodem.

Powrót do Rzymu i zaangażowanie akademickie na Papieskim Uniwersytecie Salezjańskim

Po powrocie do Rzymu, Angelo Amato objął stanowisko profesora chrystologii na Wydziale Teologicznym Papieskiego Uniwersytetu Salezjańskiego. Jego zdolności badawcze i jasność wykładu nie umknęły uwadze: został mianowany dziekanem tego Wydziału Teologii przez dwie kadencje (1981-1987 i 1994-1999). Ponadto, w latach 1997-2000 pełnił funkcję prorektora uniwersytetu. W tych latach zdobył dodatkowe doświadczenie za granicą: w 1988 roku został wysłany do Waszyngtonu, aby pogłębić teologię religii i dokończyć swój podręcznik chrystologii. Równoległe do pracy akademickiej, pełnił funkcje doradcze dla różnych organów Stolicy Apostolskiej: był konsultantem Kongregacji Nauki Wiary oraz Papieskich Rad ds. Popierania Jedności Chrześcijan i Dialogu Międzyreligijnego. Pełnił również funkcję doradcy w Papieskiej Międzynarodowej Akademii Mariologicznej, podkreślając swoje zainteresowanie mariologią, typową dla salezjańskiej duchowości skoncentrowanej na Maryi Wspomożycielce. W 1999 roku został mianowany sekretarzem zreformowanej Papieskiej Akademii Teologicznej oraz dyrektorem nowo powstałego czasopisma teologicznego „Path”. Ponadto, w latach 1996-2000, był członkiem komisji teologiczno-historycznej Wielkiego Jubileuszu Roku 2000, wnosząc w ten sposób znaczący wkład w organizację obchodów jubileuszowych.

Sekretarz Kongregacji Nauki Wiary i biskupstwo

19 grudnia 2002 roku nadeszła dla niego nominacja o dużym znaczeniu: Papież Jan Paweł II mianował go sekretarzem Kongregacji Nauki Wiary, jednocześnie nadając mu godność arcybiskupa i przydzielając do tytularnej siedziby Sila, z tytułem arcybiskupa *ad personam*. Otrzymał święcenia biskupie 6 stycznia 2003 roku w Bazylice Watykańskiej z rąk samego Jana Pawła II (dziś św. Jana Pawła II). W tej roli, ksiądz Angelo Amato współpracował z ówczesnym prefektem, kardynałem Joseph Ratzingerem (przyszłym Benedyktem XVI). Zadaniem Dykasterii było i jest promowanie, i ochrona katolickiej doktryny na całym świecie. W trakcie swojej posługi nowy arcybiskup kontynuował pracę akademicką, łącząc swoje specjalistyczne umiejętności w teologii z posługą eklezjalną skierowaną na ochronę wiary.

Prefekt Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych i godność kardynała

Kolejny krok w karierze kościelnej nastąpił 9 lipca 2008 roku: Papież Benedykt

XVI mianował go prefektem Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych, w miejsce kardynała José Saraiva Martinsa. W tej dykasterii, abp Amato był odpowiedzialny za śledzenie procesów beatyfikacyjnych i kanonizacyjnych Sług Bożych, badanie heroiczności cnót, cudów oraz świadectw tych, którzy w ciągu historii stali się świętymi i błogosławionymi Kościoła Katolickiego. Na konsystorzu 20 listopada 2010 roku, Benedykt XVI mianował go kardynałem, przydzielając mu diakonię Santa Maria *in Aquiro*. Nowy purpurat mógł w ten sposób wziąć udział w konklawe w marcu 2013 roku, które doprowadziło do wyboru Papieża Franciszka. W trakcie pontyfikatu tego ostatniego, kardynał Amato został potwierdzony *donec aliter provideatur* jako prefekt Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych (19 grudnia 2013 roku), kontynuując swoją działalność aż do 31 sierpnia 2018 roku, kiedy to złożył rezygnację z powodu osiągnięcia wieku emerytalnego, pozostawiając trwałe ślady dzięki liczbie beatyfikacji i kanonizacji rozpatrywanych w tych latach.

Zaangażowanie na rzecz Kościoła lokalnego: przykład księdza Tonino Bello

Szczególnym świadectwem więzi kardynała Amato z jego rodzinną ziemią było jego odwiedziny w katedrze w Molfetta w listopadzie 2013 roku, gdzie uczestniczył w zakończeniu diecezjalnej fazy procesu beatyfikacyjnego i kanonizacyjnego księdza Tonino Bello (1935-1993). Ksiądz Bello, biskup Molfetta w latach 1982-1986, był postacią bardzo ukochaną za swoje zaangażowanie na rzecz pokoju i ubogich. W tej okazji kardynał Amato podkreślił, że świętość nie jest przywilejem nielicznych wybranych, lecz powszechnym powołaniem: wszyscy wierzący, inspirowani osobą i przesłaniem Chrystusa, są wezwani do głębokiego życia w wierze, nadziei i miłości.

Ostatnie lata i śmierć

Po opuszczeniu kierownictwa Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych, kardynał Angelo Amato kontynuował służbę Kościołowi, uczestnicząc w wydarzeniach, ceremoniach i udostępniając swoją głęboką wiedzę teologiczną. Jego zaangażowanie zawsze charakteryzowało się wielką ludzką finezją, wyraźnym szacunkiem dla rozmówcy oraz pokorą, która często zadziwiała każdego, kto go spotykał. 3 maja 2021 roku jego diakonia Santa Maria *in Aquiro* została podniesiona *pro hac vice* do tytułu prezbiterialnego, co dodatkowo uhonorowało jego długą i wierną dedykację dla posługi kościelnej. Śmierć purpurata, która nastąpiła 31 grudnia 2024 roku w wieku 86 lat, pozostawiła pustkę w Rodzinie Salezjańskiej i w Kolegium Kardynalskim, które obecnie składa się z 252

kardynałów, w tym 139 elektorów i 113 bez głosu. Informacja o jego śmierci spowodowała reakcje żalu i wdzięczności w całym świecie kościelnym: Papieski Uniwersytet Salezjański, w szczególności, przypomniał o jego długich latach nauczania jako wykładowcy chrystologii, jego podwójnym mandacie dziekana Wydziału Teologicznego oraz okresie, w którym pełnił funkcję prorektora uczelni.

Dziedzictwo wierności i poszukiwania świętości

Patrząc na postać kardynała Angelo Amato, nie można nie dostrzec pewnych cech, które charakteryzowały jego posługę i świadectwo. Przede wszystkim jego profil salezjański: wierność ślubom zakonnym, głęboki związek z charyzmatem św. Jana Bosko, uwaga skierowana na młodzież, na formację intelektualną i duchową, stanowią stałą linię przewodnią w jego życiu. Po drugie, jego obszerna twórczość teologiczna, szczególnie w zakresie chrystologii i mariologii, oraz jego wkład w dialog ze światem prawosławnym, którego był pasjonatem. Niewątpliwie, służba w Stolicy Apostolskiej jako sekretarz Kongregacji Nauki Wiary, prefekt Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych i kardynał podkreśla znaczenie jego roli w promowaniu i ochronie doktryny katolickiej, a także w docenianiu świadków świętości. Kardynał Amato był uprzywilejowanym świadkiem duchowego bogactwa, które Kościół powszechny wyrażał przez wieki, i był aktywną częścią w uznawaniu postaci, które stanowią latarnię dla ludu Bożego. Ponadto, uczestnictwo w konklawe (tym z 2013 roku), jego bliskość przy wielkich papieżach, takich jak Jan Paweł II, Benedykt XVI i Franciszek, oraz jego współpraca z licznymi dykasteriami świadczą o służbie na trzysta sześćdziesiąt stopni, w której łączą się wymiar akademicki i pastoralne sprawowanie władzy w Kościele. Śmierć kardynała Angelo Amato pozostawia dziedzictwo doktryny, ekumenicznej wrażliwości i miłości do Kościoła. Diecezja Molfetta, która już mogła doświadczyć jego uczestnictwa w procesie beatyfikacyjnym księdza biskupa Tonino Bello, pamięta go jako człowieka wiary i niez mordowanego pasterza, zdolnego do łączenia wymagań dyscypliny teologicznej z wymaganiami miłości duszpasterskiej. Rodzina Salezjańska, w szczególności, dostrzega w nim owoc dobrze przeżywanego charyzmatu, przesiąkniętego tą „wychowawczą miłością”, która od czasów Księdza Bosko towarzyszy drodze wielu konsekrowanych i kapłanów na świecie, zawsze na służbie najmłodszym i najbardziej potrzebującym. Dziś Kościół powierza go miłosierdziu Pana, mając pewność, że, jak sam Papież stwierdził, kardynał Amato, „dobry i czujny sługa”, może kontemplować oblicze Boga w chwale świętych, których sam przyczynił się do uznania. Jego świadectwo, urzeczywistnione przez życie oddane i głębokie przygotowanie teologiczne,

pozostaje jako znak i zachęta dla wszystkich, którzy pragną służyć Kościołowi z wiernością, łagodnością i oddaniem, aż do końca swojej ziemskiej pielgrzymki. W ten sposób przesłanie nadziei i świętości, które ożywiało każde jego działanie, znajduje spełnienie: kto sieje w brzdach posłuszeństwa, prawdy i miłości, zbiera owoc, który staje się dobrem wspólnym, inspiracją i światłem dla przyszłych pokoleń. I to jest w końcu najpiękniejsze dziedzictwo, jakie kardynał Angelo Amato pozostawia swojej rodzinie zakonnej, diecezji Molfetta i całemu Kościołowi.

Nie możemy również pominąć dziedzictwa bibliograficznego, które kardynał Angelo Amato nam pozostawił. Przedstawiamy poniżej listę, z pewnością niekompletną, jego publikacji.

	Rok	Tytuł	Informacje
1	1974	I pronunciamenti tridentini sulla necessità della confessione sacramentale nei canoni 6-9 della sessione XIV (25 novembre 1551)	Esej z hermeneutyki soborowej
2	1975	Problemi attuali di cristologia	Wykłady z Salezjańskiego Wydziału Teologicznego 1974-1975
3	1976	La Chiesa locale: prospettive teologiche e pastorali	Wykłady z Salezjańskiego Wydziału Teologicznego 1975-1976

4	1977	Cristologia metaecclesiale?	Rozważania na temat „metadogmatycznej” chrystologii E. Schillebeeckxa
5	1977	Il Gesù storico	Problemy i interpretacje
6	1977	Temi teologico-pastorali	
7	1978	Annuncio cristiano e cultura contemporanea	
8	1978	Studi di cristologia patristica attuale	W odniesieniu do dwóch niedawnych publikacji Aloisa Grillmeiera

9	1979	Il sacramento della penitenza nelle "Risposte" del patriarca Geremia II ai teologi luterani di Tübingen (1576,1579,1581)	
10	1980	Annunciare Cristo ai giovani	(współautor)
11	1980	Il Cristo biblico-ecclesiale	Propozycja syntezy kryteriologicznej na temat podstawowych treści współczesnego orędzia chrystologicznego
12	1980	Il Cristo biblico-ecclesiale latinoamericano	Chrystologia „religijno-ludowa” z Puebla
13	1980	La figura di Gesù Cristo nella cultura contemporanea	Chrystus w konflikcie interpretacji
14	1980	Selezione orientativa sulle pubblicazioni cristologiche in Italia	

15	1980	L'enciclica del dialogo rivisitata	W sprawie międzynarodowej konferencji na temat „Ecclesiam suam” Pawła VI (Rzym, 24-26 października 1980)
16	1981	Il Salvatore e la Vergine-Madre: la maternità salvifica di Maria e le cristologie contemporanee	Akta 3. Międzynarodowego Symposium Mariologicznego (Rzym, październik 1980)
17	1981	La risurrezione di Gesù nella teologia contemporanea	
18	1981	Mariologia in contesto	Przykład inkulturacji w teologii: „Wizerunek Matki Bożej z Guadalupe jako Metyski” (Puebla n.446)
19	1982	Il sacramento della penitenza nella teologia greco-ortodossa	Badania historyczno-dogmatyczne, wiek XVI-XX

20	1983	Inculturazione-Contestualizzazione: teologia in contesto	Elementy wybranej bibliografii
21	1983	La dimension "thérapeutique" du sacrement de la pénitence dans la théologie et la praxis de l'Église gréco-orthodoxe	
22	1984	Come conoscere oggi Maria	
23	1984	Inculturazione e formazione salesiana	Dossier ze spotkania w Rzymie, 12-17 września 1983 (współautor)
24	1984	Maria e lo Spirito Santo	Akta IV Międzynarodowego Symposium Mariologicznego (Rzym, październik 1982)

25	1985	Come collaborare al progetto di Dio con Maria	Zasady i propozycje
26	1987	La Madre della misericordia	
27	1988	Gesù il Signore	Esej z chrystologii
28	1989	Essere donna	Badania nad listem apostołskim „Mulieris dignitatem” Jana Pawła II (współautor)
29	1990	Cristologia e religioni non cristiane	Problematyka i aktualność: uwagi wstępne
30	1991	Come pregare con Maria	

31	1991	Studio dei Padri e teologia dogmatica	Refleksje na podstawie Instrukcji Kongregacji do Spraw Edukacji Katolickiej z 10 listopada 1989 (=IPC)
32	1991	<i>Verbi revelati 'accommodata praedicatio' lex omnis evangelizationis"</i> (GS n.44)	Refleksje historyczno-teologiczne na temat inkulturacji
33	1992	<u>Angeli e demoni Il dramma della storia tra il bene e il male</u>	
34	1992	Dio Padre - Dio Madre	Refleksje wstępne
35	1992	Il mistero di Maria e la morale cristiana	
36	1992	Il posto di Maria nella "Nuova evangelizzazione"	

37	1993	Cristologia della <i>Secunda Clementis</i>	Uwagi wstępne
38	1993	Lettera cristologica dei primi concili ecumenici	
39	1994	Trinità in contesto	
40	1996	Maria presso la Croce, volto misericordioso di Dio per il nostro tempo	Kongres maryjny Służebnic Matki Bożej „Naprawicielki”, Rovigo, 12-15 września 1995
41	1996	<i>Tertio millennio adveniente:</i> Lettera apostolica di Giovanni Paolo II	Tekst i komentarz teologiczno- duszpasterski
42	1996	Vita consecrata. Una prima lettura teologica	

43	1997	<p>Alla ricerca del volto di Cristo: ... ma voi chi dite che io sia?</p>	<p>Akta XXVII Diecezjalnego Tygodnia Teologicznego, Figline Valdarno, 2-5 września 1997</p>
44	1997	<p>Gesù Cristo verità di Dio e ricerca dell'uomo</p>	<p>Chrystologia</p>
45	1997	<p><u>La catechesi al traguardo. Studi sul Catechismo della Chiesa cattolica</u></p>	<p>(współautor)</p>
46	1997	<p><u>Super fundamentum Apostolorum</u></p>	<p>Badania na cześć J.E. kardynała A.M. Javierre Ortas (współautor)</p>
47	1998	<p>El Evangelio del Padre</p>	
48	1998	<p>Gesù Cristo morto e risorto per noi consegna lo Spirito</p>	<p>Medytacje teologiczne na temat misterium paschalnego (współautor)</p>

49	1998	<u>Il Vangelo del Padre</u>	
50	1998	Una lettura cristologica della " <i>Secunda Clementis</i> "	Istnienie wpływów pawłowych?
51	1999	Evangelización, catequesis, catequistas	Nowy etap dla Kościoła trzeciego tysiąclecia
52	1999	La Vergine Maria dal Rinascimento a oggi	
53	1999	Missione della Chiesa e Chiesa in missione]. Gesù Cristo, Verbo del Padre	Obszar II
54	1999	La Chiesa santa, madre di figli peccatori	Podejście eklezjologiczne i implikacje pastoralne

55	2000	<p><i>Dominus Iesus: l'unicità e l'universalità salvifica di Gesù Cristo e della Chiesa</i></p>	Deklaracja
56	2000	<p>Gesù Cristo e l'unicità della mediazione</p>	(współautor)
57	2000	<p>Gesù Cristo, speranza del mondo</p>	Zbiór na cześć Marcello Bordoni
58	2000	<p>La Vierge dans la catéchèse, hier et aujourd'hui</p>	Komunikaty przedstawione podczas 55. Sesji Francuskiego Towarzystwa Badań Maryjnych, Sanktuarium Notre-Dame-de-la-Salette, 1999 (współautor)
59	2000	<p>Maria e la Trinità</p>	Duchowość maryjna i życie chrześcijańskie

60	2000	<p style="text-align: center;">Maria nella catechesi ieri e oggi</p>	<p style="text-align: center;">Syntetyczne spojrzenie historyczne</p>
61	2001	<p style="text-align: center;">Crescere nella grazia e nella conoscenza di Gesù</p>	
62	2002	<p style="text-align: center;">Dichiarazione "Dominus Iesus" (6 agosto 2000)</p>	<p style="text-align: center;">Studia (współautor)</p>
63	2003	<p style="text-align: center;">Maria Madre della speranza</p>	<p style="text-align: center;">W kierunku inkulturacji nadziei i miłosierdzia. [Część monografii]</p>
64	2005	<p style="text-align: center;">La Madre del Dio vivo a servizio della vita</p>	<p style="text-align: center;">Akta XII Międzynarodowego Symposium Mariologicznego, Sanktuarium Colle, Lenola (Latina), 30 maja - 1 czerwca 2002 (współautor)</p>

65	2005	Lo sguardo di Maria sul mondo contemporaneo	Akta XVII Międzynarodowego Symposium Mariologicznego, Rovigo, 10-12 września 2004
66	2005	Maria, sintesi di valori	Kultura mariologii (współautor)
67	2007	Sui sentieri di Clotilde Micheli fondatrice delle Suore degli Angeli adoratrici della SS. Trinità	Duchowość i promocja ludzka (współautor)
68	2007	<u>San Francesco Antonio Fasani apostolo francescano e culture dell'Immacolata</u>	
69	2007	Il vescovo maestro della fede	Współczesne wyzwania dla magisterium prawdy
70	2008	<u>Gesù, identità del cristianesimo Conoscenza ed esperienza</u>	

71	2008	La <i>Dominus Iesus</i> e le religioni	
72	2009	Catholicism and secularism in contemporary Europe	
73	2009	Futuro presente Contributi sull'enciclica "Spe salvi" di Benedetto XVI	(współautor)
74	2009	La santità dei papi e di Benedetto XIII	
75	2009	Maria di Nazaret. Discepola e testimone della parola	
76	2009	Reflexiones sobre la cristología contemporánea	
77	2010	I santi nella Chiesa	

78	2010	Il celibato di Cristo nelle trattazioni cristologiche contemporanee	Krytyczno-systematyczny przeegląd
79	2010	Il celibato di Gesù	
80	2010	Il santo di Dio. Cristologia e santità	
81	2011	Dialogo interreligioso Significato e valore	
82	2011	I santi si specchiano in Cristo	
83	2011	Istruzione "Sanctorum mater"	Prezentacja
84	2011	Le cause dei santi	Materiał pomocniczy dla „Studium”

85	2011	<u>Maria la Theotokos. Conoscenza ed esperienza</u>	
86	2012	<u>I santi testimoni della fede</u>	
87	2012	<u>Santa Ildegarda di Bingen</u>	
88	2012	<u>Santi e beati. Come procede la Chiesa</u>	
89	2012	Testi mariani del secondo millennio	(współautor)

90	2013	<p style="text-align: center;"><u>I</u> <u>santi evangelizzato</u></p>	<p style="text-align: center;">Wkład w Synod Biskupów w październiku 2012, który dokumentuje niezbędną ewangelizacyjną naturę Świętych, którzy dzięki swojemu wzorowemu chrześcijańskiemu postępowaniu, nasyconemu wiarą, nadzieją i miłością, stają się punktami odniesienia dla Kościoła Katolickiego i wiernych na całym świecie oraz we wszystkich kulturach, kierując ich ku życiu w świętości. Tom dzieli się na dwie części: w pierwszej znajdują się refleksje doktrynalne na temat pojęcia Świętości i przyczyn Świętych, druga część zbiera natomiast homilie, listy i relacje, wygłoszone w ciągu 2012 roku, które opisują życie i działalność Świętych, Błogosławionych, Czcigodnych i Sług Bożych.</p>
----	------	--	---

91	2013	<u>Il Paradiso: di che si tratta?</u>	
92	2014	Accanto a Giovanni Paolo II	Przyjaciele i współpracownicy opowiadają (współautor)
93	2014	<u>I santi profeti di speranza</u>	
94	2014	<u>La Santissima Eucaristia nella fede e nel diritto della Chiesa</u>	(współautor)
95	2014	<u>San Pietro Favre</u>	
96	2014	<u>Sant'Angela da Foligno</u>	
97	2015	I santi: apostoli di Cristo risorto	

98	2015	<u>Gregorio di Narek. Dottore della Chiesa</u>	
99	2015	<u>Beato Oscar Romero</u>	
100	2015	<u>Santa Maria dell'incarnazione</u>	
101	2015	<u>San Joseph Vaz</u>	
102	2015	<u>I Santi apostoli di Cristo risorto</u>	
103	2016	<u>I santi: messaggeri di misericordia</u>	
104	2016	Misericordiosi come il Padre	Doświadczenia miłosierdzia w życiu świętości

105	2017	<p style="text-align: center;">I santi, ministri della carità</p>	<p style="text-align: center;">Zawiera uwagi na temat miłości oraz galerię mężczyzn i kobiet (świętych, błogosławionych, czcigodnych i sług Bożych) wzorowych w heroicznej praktyce tej boskiej energii, jaką jest miłość</p>
106	2017	<p style="text-align: center;">Il messaggio di Fatima tra carisma e profezia</p>	<p style="text-align: center;">Akta Międzynarodowego Forum Mariologicznego (Rzym 7-9 maja 2015)</p>
107	2018	<p style="text-align: center;">I santi e la Madre di Dio</p>	
108	2019	<p style="text-align: center;">Perseguitati per la fede</p>	<p style="text-align: center;">Ofiary nazizmu w Europie środkowo-wschodniej</p>

109	2019	<i>Sufficit gratia mea</i>	Zbiór studiów ofiarowanych J.E. kard. Angelo Amato z okazji jego 80. urodzin
110	2019	<u>Un'inedita Sicilia. Eventi e personaggi da riscoprire</u>	
111	2020	<u>Il segreto di Tiffany Grant</u>	
112	2021	<i>Iesus Christus heri et hodie, ipse et in saecula</i>	Zbiór wkładów promowany przez Papieski Uniwersytet Salezjański dla kard. Angelo Amato, z okazji jego 80. urodzin
113	2021	<u>Dici l'anticu... La cultura popolare nel paese del Gattopardo. Proverbi di Palma di Montechiaro</u>	
114	2023	<u>Una Sicilia ancora da scoprire. Eventi e personaggi inediti</u>	

